

ЗАУВАЖЕННЯ

до звіту про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відповідно до пункту 16 розділу II Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851, ознайомившись із звітом думку експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Назва ЗВО	Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	62873
Назва ОП	Менеджмент організацій та адміністрування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

заклад вищої освіти надає мотивовані **зауваження до нього**:

Зауваження до звіту експертної групи подані у вкладеному файлі.

Додатки:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Відповідь на звіт ЕГ. МОА .pdf</i>	RAGu6Pffnbw9wkkveRPG/NnOc/OoKDxOcJoSRNqI A3o=

Шляхом підписання цих зауважень запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

ПІБ: ТУРУНЦЕВ ОЛЕКСАНДР ПЕТРОВИЧ

Дата підпису: 28.03.2024 р.

Київський університет імені Бориса Грінченка висловлює глибоку вдячність членам експертної групи за фахову експертизу, високу оцінку освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій та адміністрування» та надані рекомендації щодо її удосконалення. Разом з тим хочемо надати додаткову та уточнюючу інформацію щодо зроблених зауважень та рекомендацій.

Критерій 4.

1.Значна частина літературних джерел, що використовуються та рекомендуються здобувачам у робочих програмах навчальних дисциплін, датуються більш ніж 5 років, а саме в РП: ОК1, ОК2, ОК3, ОК5, ОК6, ОК7, ОК8, ОК9, ОК10, ОК11.

Відповідь:

До певної міри розуміємо стурбованість експертів щодо включення не нових літературних джерел. Проте наголошуємо, що наш вибір літературних джерел ґрунтується не лише на їх новизні, а й на інших важливих факторах, що відповідають принципам критичного мислення: джерело може залишатися актуальним, якщо описує фундаментальні концепції, теорії, або принципи, які не застарівають з часом (не самі останні за датою опублікування джерела можуть описувати все це більш детально та ґрунтовно, ніж нові публікації), також важлива їх якість та доступність. Прикладом можуть слугувати книги І. Адізеса, одного з найсучасніших фахівців з управління змінами, видані в 2018 році. Усі РНПД в цілому й в частині рекомендованих джерел зокрема регулярно і ретельно обговорюються на засіданнях кафедри управління.

НПП свідомі новітніх вимог як до змісту своїх курсів, так і до нормативних аспектів навчально-методичного забезпечення дисциплін, що реалізується рекомендаціями сучасних актуальних джерел в усіх зазначених ОК (<https://feu.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-upravlinnia/navchalno-metodychna-robota-ku.html#kurs-1-2>), окрім ОК3 «Іноземна мова в бізнес-комунікаціях». Але рекомендовані джерела в контексті бізнес-комунікацій є виправданими, оскільки дають змогу ознайомитися з класичними діловими текстами, перевіреними часом та практикою, а також збагатити словниковий запас стійкими виразами та фразами, що використовуються в діловому середовищі.

Список рекомендованих джерел ОК5 Миротворча освіта в управлінні та бізнесі містить 9 джерел основної літератури та 5 джерел додаткової літератури 2020-2023 років. Слід також зважити, що даний курс є новітнім та ґрунтується на актуальному міжнародному проєкті, матеріали якого відображені у лекційних та практичних заняттях в ЕНК з цієї дисципліни.

Робоча програма практики (ОК 10) «Виробнича практика» рекомендує виключно концептуальні джерела, оскільки змістовна частина кожної практики кожного здобувача відображається у звітах, які формуються на аналізі актуальної інформації баз практик.

Це стосується й ОК11 Кваліфікаційна магістерська робота, де у списку літератури Методичних рекомендацій до підготовки кваліфікаційної магістерської роботи наводиться нормативна база Університету.

ОК	Дисципліна	Рекомендовані джерела в РПНД за останні 5 років	Примітка
ОК1	Методологія, методи та інструменти наукового дослідження	4. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.	В інших ресурсах рекомендовано користуватися науковими бібліотеками: 17. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua . 18. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.nplu.kiev.ua .
ОК2	ІКТ в управлінні та бізнесі	2. Додонов О.Г., Кузьмичов А.І. Мережеві організаційні структури управління. Моделювання та візуалізація засобами Excel. К, :ЛІРА-К, 2021. 264 с. 3. Дьоміна В. М. Інформаційні технології у наукових дослідженнях: навч. посібник. Харків: ХНАУ, 2020. 132 с.	
ОК3	Іноземна мова в бізнес комунікаціях	Використання не нових джерел при вивченні іноземної мови в контексті бізнес-комунікацій є виправданим , адже вони дають змогу ознайомитися з класичними діловими текстами, перевіреними часом та практикою, а також збагатити словниковий запас стійкими виразами та фразами, що використовуються в діловому середовищі	
ОК5	Миротворча освіта в управлінні та бізнесі.	1. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо роботи з конфліктами в державних органах: Наказ від 20.06.2022 № 46-22. Національне агентство України з питань державної служби. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/506150__691992 3. Вороніна В. Пояснювальна записка до «Методичних рекомендацій щодо оцінки ризиків виникнення конфліктів у громадах, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту». (2020) URL: https://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine/450478 13. Карпенко Є. В. Емоційний інтелект у дискурсі життєздійснення особистості : монографія. Дрогобич : Посвіт, 2020. 436 с. 14. Міжнародний медіатор. Посібник / Джозе Паскаль да Роша. Київ, 2021. 224 URL: https://www.academia.edu/84420306/The_International_Mediator_A_Handbook_Ukrainian_Edition 17. Прутт Б., Томас Ф. Демократичний діалог: посібник для практиків. URL: http://surl.li/hqccd (видано українською у 2021 році) 18. Управління конфліктами для потреб публічної служби: посібник і методичні рекомендації / Калениченко Т., Кисельова Т., Копіна А., Корабльова О., Проценко Д., за заг. Д. Проценко. Київ: Ваіте, 2021. 224 с. URL: https://www.osce.org/files/f/documents/4/b/521680_0.pdf 19. Kester K. Global Citizenship Education and Peace	Додаткова література містить 5 джерел 2020-2023 років.

		<p>Education: toward a Postcritical Praxis. Educational Philosophy and Theory. - 2023. - No 55.1. P. 45-56.</p> <p>21. Schultze-Kraft M. Conventional and Critical Approaches to Peace Education. In: Education for Sustaining Peace through Historical Memory. Memory Politics and Transitional Justice. Palgrave Macmillan, Cham, 2022. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-93654-9_2</p> <p>23. Maschietto R.H. Peace Education: History, Features, and Effectiveness. In: Leal Filho, W., Azul, A.M., Brandli, L., Lange Salvia, A., Özuyar, P.G., Wall, T. (eds) Peace, Justice and Strong Institutions. Encyclopedia of the UN Sustainable Development Goals. Springer, Cham, 2021. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-319-71066-2_17-1.</p>	
OK6	Управління командами	<p>10. Lewis R. Teamworking. URL: http://surl.li/ryppl</p> <p>11. Managing teams for high performance. URL: http://surl.li/rypqh</p>	
OK7	Корпоративне управління	Містить нормативну базу з 50 джерел, яка й відображає всі сучасні тенденції цієї галузі	
OK8	Управління змінами	<p>5. Гриценко П. В., Коваленко Є. В. Управління змінами: конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет, 2020. 76с. URL: http://surl.li/fdstr</p> <p>6. Зелик, В. В. Управління змінами на підприємстві. 2020. URL: http://176.101.220.8:8080/xmlui/handle/123456789/1578</p> <p>7. Коллінз Дж. Від хорошого до величного : чому одні компанії прориваються, а інші - ні : Good to great. Why Some Companies make the Leap ... and Others Don't / Д. Коллінз ; переклад з англійської О. Савчин. 4-те видання. Київ : Наш формат, 2021. 364 с. (Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка).</p>	<p>1. Адізес І. Управління життєвим циклом корпорацій. К. : КСД, 2018. 384 с.</p> <p>2. Адізес І. Управління змінами; пер. з англ. Т. Семигіна. К.: Book Chef, 2018. 640 с.</p>
OK9	Управління якістю	<p>5. Бондарев О. М. Концепція «ІНЖИНІРИНГ ЯКОСТІ» за методом Тягута. 2020.</p> <p>8. Кульніч В. В. Комплексна система управління якістю А. Фейгенбаума. 2020.</p> <p>10. Стойко І., Шерстюк Р. 14 принципів Вільгельма Едвардса Демінга для управління якістю готельно-ресторанних послуг. Соціально-економічні проблеми і держава. 2020. Вип. 1 (22). С. 66-78.</p> <p>11. Хребтюк Я. В., Знова М. М., Галич І. В. Аналіз підходів до оцінки результативності системи менеджменту якості. 2020</p>	<p>Також надані посилання на діючі стандарти:</p> <p>1. Закон України «Про стандартизацію» від 05.06.2014 № 1315-VII. Редакція від 02.12.2020.</p> <p>2. Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів. ДСТУ КО 9000:2015. (ISO 9000:2015, IDT). К.: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 45 с. (Національний стандарт України). 3. Системи управління якістю. Вимоги. (ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT).). К.: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 22 с. (Національний стандарт України).</p>
OK 10	Виробнича практика	Звіт пишеться за самими сучасними матеріалами, які студенти отримують на базі практики	
OK 11	Кваліфікацій на магістерська	У списку літератури наводиться нормативна база Університету.	

Критерій 6.

1. Залучення фахівців-практиків не є системною цілеспрямованою діяльністю, практично не залучаються практики до проведення лекцій та практичних занять в рамках вивчення ОК за ОПП.

Відповідь:

Варто зазначити, що професіонали в галузі менеджменту є високооплачуваними фахівцями і, як наслідок, не мають належної фінансової мотивації щодо роботи в ЗВО. Також фахівці-практики здебільшого не мають наукових публікацій та інших досягнень, передбачених для НПП Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

2. Мала кількість публікацій (або їх відсутність) за напрямом, тематикою обов'язкових ОК у викладачів, які вони викладають (ОК3, ОК5, ОК6, ОК8, ОК9).

Відповідь:

Вважаємо за доцільне звернути увагу на забезпеченість публікаціями таких ОК:

ОК5 стосується імплементації міжнародного проекту Еразмус+, який розпочато лише у жовтні 2022 року. На той час з цієї тематики вже була публікація:

- Pich, L., Akilina, O., Panchenko, A. (2020) Peculiarities of Implementation of Peace Education in Ukraine Conference proceedings of 35th. International-Business-Information-Management-Association Conference (IBIMA). pp. 2198-2206. **Web of Science**

За час реалізації проекту було опубліковані наступні матеріали дотичні до ОК5:

- Ільїч Л. М., Акіліна О. В. Миротворча освіта: генеза поняття, сутність, зміст. Перспективи розвитку управлінських систем у соціальній та економічній сферах України: теорія і практика: зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. інт.-конф., 22 листопада 2022 р. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2022, с.229-231
- Акіліна, О. В., Панченко, А. Г. (2023) Практики миротворчої освіти Латвії та Естонії. Неперервна професійна освіта: теорія і практика (1(74)). с. 128-136. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2023.1.11>
- Ільїч Л.М., Акіліна О.В. Миротворча освіта в контексті сталого розвитку громад. Миротворча освіта заради консолідованої та людиноцентричної Європи: Доповіді всеукр. наук.-практ. конф., м.Київ, 16 червня 2023 р.: Київ, Київський університет імені Бориса Грінченка, 2023, с. 19-35.

Одна з публікацій очікує індексацію у Scopus:

- Liudmyla Illich, Olena Akilina (2024) Developing Peacemaking Soft Skills of Managers as a Method of Preventing Professional Burnout and Restoring Work-Life Balance. *Applications of Synthetic High Dimensional Data* DOI: [10.4018/979-8-3693-1886-7.ch008](https://doi.org/10.4018/979-8-3693-1886-7.ch008)

ОК8 «Управління змінами» та ОК9 «Управління якістю» забезпечуються кандидатом економічних наук, доцентом Акіліною О.В. За останні п'ять років лише з тематики цих ОК8, ОК9, які між собою тісно пов'язані, та у свій час входили до нормативного блоку під назвою «Ділове адміністрування» було опубліковано **10 наукових робіт:**

1. за напрямком управління змінами в умовах децентралізації (2 публікації):

- Ільїч, Л.М., Яковенко, І.В., Акіліна, О.В. (2020). Управління соціальною сферою в умовах прискорення реформи децентралізації. *Державне управління: удосконалення та розвиток*, (4). DOI: [10.32702/2307-2156-2020.4.3](https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.4.3) (управління змінами в умовах децентралізації)
- Ільїч, Л.М., Яковенко, І.В., Акіліна, О.В. (2021) Модернізація системи управління соціальною сферою в умовах децентралізації. *Електронний журнал: Державне управління: удосконалення та розвиток*, (9). (управління змінами в умовах децентралізації)

2. за напрямком управління організаційними змінами в умовах Covid-19 (2 публікації):

- Акіліна, О.В., Приймачек, А.І., Іванченко, О.І. (2021) Забезпечення професійної працездатності персоналу в умовах пандемії Covid-19. *Електронний журнал: Ефективна економіка*, (12). (управління організаційними змінами в умовах)
- Akilina, O., Melnyk, I., Obertynska, D. (2021) Challenges of the COVID-19 Pandemic Concerning the Work: Organization of Employees of Business Structures. *Society and economy during the Covid-19 pandemic experiences of Ukraine: collective monograph*. Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, Warsaw. pp. 23-34

3. за напрямком управління змінами в умовах війни (2 публікації):

- Ільїч, Л.М., Яковенко, І.В., Акіліна, О.В., Панченко, А.Г. (2022) Впровадження нових механізмів управління роботою закладів соціальної сфери у зв'язку із наслідками вторгнення російської федерації. *Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток»* (10)
- Яковенко, І. В., Акіліна, О.В. (2023) Нові управлінські підходи до вибору організаційно-правових форм комунальних підприємств в умовах змін. *Електронний журнал «Ефективна економіка»* (7). ISSN 2307-2105 DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.7.23>

4. за напрямком управління якістю (3 публікації):

- Ilich, L., Akilina, O., Panchenko, A. (2020) Practice Of Institutional Auditing Within The Education **Quality Management System Conference proceedings of 36th IBIMA Conference** (4-5 November 2020). Granada, Spain. <https://ibima.org/accepted-paper/peculiarities-of-implementation-of-peace-education-in-ukraine-2/> (в процесі індексації у **Web of Science**)
- Акіліна, О. В., Панченко, А. Г., Литвиненко, С. О. (2022) **Управління якістю** послуг закладу загальної середньої освіти. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*, (3(72)). С. 53-61
- Акіліна, О. В., Панченко, А. Г. (2023) Вплив вищої освіти на формування людського капіталу в Україні: Оцінка освітніх реформ. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. (2(52)). с. 78-85. DOI: 10.31376/2410-0897-2023-2-52-78-85 (в статті проаналізовано роль освітніх реформ задля забезпечення якості освітніх послуг, що є основою формування освітнього складника людського розвитку. Аналіз здійснено на основі базової концепції управління якістю, розробленої Е. Демінгом.)

Вся інформація відображена в е-портфоліо викладачів та наведена в матеріалах відомостей про самооцінювання, окрім останньої публікації 2024 року.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8: При аналізі існуючих документів та опитуванні адміністративного персоналу стало зрозумілим про необхідність внесення до відповідних регуляторних документів змін в розрізі обов'язків, відповідальності та процедури призначення Гаранта ОП. ЕГ пропонує ввести зміни до Методичних рекомендацій з розроблення та оновлення освітніх програм щодо обов'язків, відповідальності та процедури призначення Гаранта ОП.

Відповідь:

Необхідність розробки / внесення до чинних нормативних документів змін, що регулюють права, обов'язки, відповідальність та процедуру призначення гарантів освітніх програм, знаходиться в межах автономії ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8: При опитуванні випускників ОП «Менеджмент організацій та адміністрування» було наголошено на необхідності залучення практиків та роботодавців в ролі гостей лекторів, а також для викладання окремих тем або ж ОК ОП. ЕГ рекомендує врахувати пропозиції випускників та розробити графік залучення практиків та роботодавців до освітнього процесу та проведення більшої кількості

лекційних та практичних занять роботодавцями та практиками. Разом з тим, для формування більш повної інформації при обговоренні та оновленні ОП збільшити кількість респондентів.

Відповідь:

Добір фахівців для роботи на кафедрі управління, в тому числі викладання на ОПП «Менеджмент адміністрування та організацій», здійснюється як з урахуванням наукового доробку, так і досвіду практичної діяльності. Зокрема, Марухленко О.В., Поспелова Т.В. (мають досвід управлінської діяльності, засновниці громадських організацій, викладачки-практики з проектного менеджменту, авторки трансформаційної гри); Ільч Л.М. (має управлінський досвід, експертка у сфері політик Міністерства економіки України для оцінювання професійних знань кандидатів установленим вимогам під час проведення конкурсів на зайняття посад фахівців з питань реформ категорій «Б» та «В», експертка з проектного менеджменту, професійна аналітикиня з емоційного інтелекту, коучиня ICF, членкиня Міжнародної федерації коучингу); Дорошкевич Д.В. (інфлюенсер, має власний бізнес), Яковенко І.В. (має управлінський досвід, державний службовець 2 рангу, що пройшов усі щаблі державного управління).

Також роз'яснення університету були надані у цій відповіді до подібного зауваження за Критерієм б.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9: З метою налагодження прямого та зворотного зв'язку з громадою розробити окремий алгоритм інформаційної взаємодії з місцевою громадою та органами публічного права.

Відповідь:

У Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка загалом, на Факультеті економіки та управління і кафедрі управління зокрема, налагоджена плідна співпраця з громадою столиці, яка передбачає різні способи взаємодії, що знаходять своє відображення як в здійсненні разових інформаційно-експертних робіт, так і в проведенні більш широких досліджень.

Найбільш продуктивною така взаємодія була в рамках виконання наукових тем кафедри, зокрема: «Удосконалення механізмів управління в економічній та соціальній сферах міста Києва» (р.н. 0116U003994, 2016-2021 н.р., керівник Ільч Л.М.), «Розвиток людського капіталу Київської агломерації» (р.н. 0122U200500, 2022-2027 н.р., керівник Марухленко О.В. Науковці кафедри управління були залучені до розробки пропозицій щодо оперативних цілей, завдань та індикаторів їх результативності до проекту Стратегії розвитку міста Києва до 2035 року; розробки Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 рр. та ін.

Практична значимість досліджень членів кафедри управління підтверджена впровадженням отриманих результатів у діяльність департаментів соціальної політики виконавчого органу Київської міської ради, Київської обласної державної адміністрації, та законопроектній роботі Київського регіонального відділення Асоціації міст України та ін.

https://feu.kubg.edu.ua/images/stories/Departments/ku/2021/5/_2016_2021_compressed.pdf